

Rolnummer 826
Arrest nr. 88/95 van 21 december 1995

ARREST

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, ingesteld door R. Van de Velde en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, J. Delruelle en G. De Baets, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 27 februari 1995 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 28 februari 1995, is beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 augustus 1994), door R. Van de Velde, wonende te 5100 Jambes, rue Charles Lamquet 37, J. Haegdorens, wonende te 3560 Lummen, Schalbroeckstraat 13, M. Liesenborghs, wonende te 2845 Niel, Boomsestraat 279, en de v.z.w. Nationale Vereniging van Meetkundige Schatters, met maatschappelijke zetel te 1852 Grimbergen, Grote Heirbaan 19.

II. De rechtspleging

Bij beschikking van 28 februari 1995 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 2 maart 1995 heeft het Hof beslist dat het onderzoek in het Nederlands wordt gevoerd.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 20 maart 1995 ter post aangetekende brieven; bij dezelfde brieven is kennis gegeven van voormelde beschikking van 2 maart 1995.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 21 maart 1995.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 2 mei 1995 ter post aangetekende brief;
- de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, 1000 Brussel, bij op 5 mei 1995 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 29 mei 1995 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de Ministerraad, bij op 28 juni 1995 ter post aangetekende brief;
- de verzoekende partijen, bij op 28 juni 1995 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 4 juli 1995 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 27 februari 1996.

Bij beschikking van 18 oktober 1995 heeft het Hof beslist dat rechter H. Coremans zich moest onthouden en vastgesteld dat hij als rechter-verslaggever door rechter G. De Baets werd vervangen.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzit-

ting bepaald op 9 november 1995.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 19 oktober 1995 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 9 november 1995 :

- zijn verschenen :

. Mr. N. Weinstock en Mr. S. Depré *loco* Mr. M. Verdussen, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen;

. Mr. M. Mahieu, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

. Mr. F. Liebaut *loco* Mr. P. Devers, advocaten bij de balie te Gent, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers G. De Baets en L. François verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepaling*

Artikel 353, § tot §, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap heft de bepalingen van een aantal koninklijke en ministeriële besluiten op, « zoals tot op heden gewijzigd » en « voor zover zij niet behoren tot de bevoegdheidssfeer van de federale overheid ».

IV. In rechte

- A -

Verzoekschrift

A.1.1. Verzoekers doen blijken van het vereiste belang om het beroep in te stellen. De drie eerste verzoekers zijn meetkundigen-schatters van onroerende goederen die dat beroep uitoefenen als ambtenaar. De vierde verzoekster heeft krachtens haar statuten de wettelijke erkenning van het beroep van landmeter, van landmeter-schatter, van meetkundige-schatter van onroerende goederen en mijnmeter alsmede de verdediging van de gehele vrijheid van beroepsuitoefening voor die groepen tot doel.

A.1.2. Het enige middel tot vernietiging is afgeleid uit de schending van artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen doordat de bestreden bepaling vestigingsvoorwaarden regelt, terwijl de vestigingsvoorwaarden, waaronder begrepen de uitoefeningsvoorwaarden van het beroep, tot de federale bevoegdheid behoren.

De Gemeenschappen zijn krachtens artikel 127, § 1, eerste lid, 2°, van de Grondwet wel bevoegd om het onderwijs te regelen, maar die bevoegdheid kan worden beperkt door bepalingen uit de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 behoudt de bevoegdheid betreffende de vestigingsvoorwaarden aan de federale overheid voor. Alhoewel de uitzondering in het artikel over de gewestelijke bevoegdheden is opgenomen, is ze krachtens de rechtspraak van het Hof ook van toepassing op de gemeenschapsbevoegdheden.

Het begrip vestigingsvoorwaarden verwijst volgens die rechtspraak niet enkel naar de voorwaarden om een beroep te kunnen aanvangen, maar ook naar de voorwaarden waaronder het beroep kan worden uitgeoefend. Dit vloeit ook voort uit het doel van de vestigingsvoorwaarden, namelijk het bevorderen van de beroepsbekwaamheid van de betrokkenen en het vrijwaren van hun competitiviteit door het verlenen van een zekere bescherming. Vestigingsvoorwaarden kunnen betrekking hebben op de beroepswerkzaamheden van de betrokken beroepsgroep en op de bescherming van de beroepstitel.

Voorschriften die bepalen dat zekere handelingen slechts kunnen worden verricht door bepaalde personen die aan bepaalde voorwaarden voldoen, maken vestigingsvoorwaarden uit. Zij regelen immers de uitoefening en de bescherming van het betrokken beroep.

A.1.3.1. Het koninklijk besluit van 18 mei 1936 betreffende het beroep van meetkundige-schatter van onroerende goederen bepaalt zekere prerogatieven die verbonden zijn aan dat beroep. In zoverre dat besluit bepaalt dat enkel houders van het diploma van meetkundige-schatter van onroerende goederen of van meetkundige-landmeter of van landmeter bepaalde handelingen kunnen stellen, betreft het de bescherming van die beroepen en dus de vestigingsvoorwaarden, zodat de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd is om het op te heffen.

A.1.3.2. Het koninklijk besluit van 18 mei 1936 houdende wijzigingen van de bepalingen betreffende het uitoefenen van het beroep van meetkundige-schatter van onroerende goederen organiseert een examen voor het dragen van de titel van meetkundige-schatter van onroerende goederen. Het Hof heeft reeds geoordeeld dat een soortgelijke bepaling niet het onderwijs betrof maar wel de toegang tot het beroep. De Vlaamse Gemeenschap is dus niet bevoegd om het voornoemde koninklijk besluit op te heffen. Hetzelfde geldt, om soortgelijke redenen, voor het ministerieel besluit van 19 mei 1936 dat het koninklijk besluit van 18 mei 1936 nader uitvoert.

A.1.3.3. Het koninklijk besluit van 22 november 1939 tot regeling van het voeren van de titel en van het uitoefenen van het beroep van mijnmeter onderwerpt het dragen van de titel van mijnmeter aan de voorwaarde van het slagen voor een examen. Het betreft de toegang tot het beroep en niet het onderwijs, zodat de Vlaamse Gemeenschap onbevoegd is om het op te heffen. Hetzelfde geldt voor het ministerieel besluit van 4 december 1939 dat het koninklijk besluit van 22 november 1939 nader uitvoert.

A.1.3.4. Het besluit van de Regent van 26 februari 1947 betreffende de duur van de proeftijd voor de meetkundigen-schatters van onroerende goederen betreft de organisatie van de stage voor die beroepsgroep en

betreft de toegang of de uitoefening van het beroep. Overigens wordt dat besluit in het bestreden decreet ten onrechte als het besluit van 25 oktober 1946 aangewezen, zodat de opheffing niet het besluit van 26 februari 1947 betreft, dat in de rechtsorde verder blijft bestaan.

A.1.3.5. Het besluit van de Regent van 25 oktober 1946 betreffende de vrijstelling van de schiftingsproef voor meetkundigen-schatters van onroerende goederen, het besluit van de Regent van 10 januari 1947 betreffende de splitsing van de eerste technische proef voor meetkundigen-schatters van onroerende goederen en het besluit van de Regent van 16 juni 1947 betreffende de enige proef ten behoeve van zekere gediplomeerden, ter verkrijging van het diploma van meetkundige-schatter van onroerende goederen betreffen de examens voor het verkrijgen van de titel van meetkundige-schatter van onroerende goederen en dus de toegang tot het beroep. De Vlaamse Gemeenschap is niet bevoegd om ze op te heffen.

A.1.3.6. Het aangevochten artikel bepaalt weliswaar dat de erin vermelde besluiten slechts worden opgeheven in zoverre ze niet tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren. Men moet zich evenwel vragen stellen bij het aanwenden van die juridische techniek, die grote rechtsonzekerheid creëert. Het is immers de rechtsonderhorige die zal moeten uitmaken of die besluiten al dan niet zijn opgeheven, terwijl dit de taak is van de decreetgever.

De residuaire bevoegdheid ligt nog steeds bij de federale wetgever, terwijl de hier aangewende techniek van de omgekeerde hypothese uitgaat. De decreetgever beschouwt zich ten onrechte als de principieel bevoegde wetgever. Het voorbehoud dat hij heeft ingevoegd, is te algemeen en te dubbelzinnig. Overigens regelen alle *in casu* aangehaalde teksten vestigingsvoorwaarden en behoren ze dus in hun geheel tot de federale bevoegdheid.

Memorie van de Ministerraad

A.2.1. Het beroep is ontvankelijk *ratione temporis* en *ratione personae*. Het Hof heeft reeds in andere zaken, wat de eerste en de vierde verzoeker betreft, aanvaard dat ze belang hebben bij de aanvechting van soortgelijke bepalingen. Ook de tweede en de derde verzoekende partij hebben, gelet op hun hoedanigheid van (leerling-)meetkundige-schatter van onroerende goederen belang bij het instellen van het beroep.

A.2.2. De bestreden bepaling schendt niet alleen artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, maar ook de artikelen 33 en 127 van de Grondwet.

De bestreden bepaling, die is gebaseerd op de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake onderwijs, heft verschillende bestuursrechtelijke handelingen op die niets uit te staan hebben met de aangelegenheid van het onderwijs. De decreetgever treedt, met schending van de artikelen 127, § 1, en 35 van de Grondwet, de residuaire bevoegdheid van de federale overheid. Daarnaast wordt ook het gebied van de vestigingsvoorwaarden betreden, dat krachtens artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot de federale bevoegdheid behoort.

A.2.3. De gemeenschappen zijn slechts bevoegd voor de aangelegenheden die hun uitdrukkelijk zijn toegekend. Daarbuiten heeft de federale overheid de volheid van bevoegdheid.

De bestreden bepaling is gebaseerd op de onderwijsbevoegdheid van de gemeenschappen. Het voorbehoud dat in die bepaling is ingeschreven en naar luid waarvan de opheffing van de vermelde besluiten slechts gebeurt voor zover zij niet behoren tot de federale bevoegdheidssfeer, is slechts een schijnbaar voorbehoud zonder uitwerking. De decreetgever had zelf een onderscheid moeten maken tussen bepalingen die tot zijn bevoegdheid behoren en die welke hiertoe niet behoren. Het aangewende procédé komt neer op een uitvlucht of op een uitnodiging aan het Hof om dat onderscheid te maken, wat echter niet diens taak is.

Geen van de in het verzoekschrift vermelde besluiten behoren tot de aangelegenheid van het onderwijs. De materie van de toegang tot het beroep van meetkundige-schatter van onroerende goederen is vreemd aan de aangelegenheid van het onderwijs. Het Hof heeft reeds in het arrest nr. 81/94 van 1 december 1994 geoordeeld dat een bepaling die de toegang tot het beroep van landmeter afhankelijk stelt van het slagen voor een examen, geen betrekking heeft op de aangelegenheid van het onderwijs maar de toegang tot dat beroep regelt. Dat arrest, dat het beroep tegen de wet van 6 augustus 1993 verwerpt, is bindend voor alle rechtscolleges, het Hof inbegrepen. De besluiten die door de aangevochten bepaling worden opgeheven, regelen dezelfde materie of soortgelijke materies.

Wat betreft het besluit van de Regent van 25 oktober 1946 betreffende de duur van de proeftijd voor de meetkundigen-schatters van onroerende goederen, moet met de verzoekers worden opgemerkt dat dit besluit niet bestaat. Mocht men aannemen dat het besluit van de Regent van 26 februari 1947 wordt bedoeld, dan moet - zeer subsidiair - worden vastgesteld dat ook dat besluit betrekking heeft op de toegang tot een beroep of de uitoefening ervan en niet op de aangelegenheid van het onderwijs.

A.2.4. De bestreden bepaling is tevens in strijd met artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Die bepaling bekrachtigt een exclusieve federale bevoegdheid inzake de toegang tot een beroep op welk gebied dan ook.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.3.1. Verzoekers tonen niet aan op welke wijze en in welke mate hun situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt. De opheffing van de in artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van 13 juli 1994 genoemde besluiten, heeft geenszins een nadelige weerslag op de situatie van verzoekers.

Volgens een vaste rechtspraak zijn die besluiten onwettig en kunnen ze bijgevolg op grond van artikel 159 van de Grondwet niet worden toegepast. Hieruit volgt dat de toegang tot het beroep van meetkundige-schatter, landmeter of mijnmeter onmogelijk wordt gemaakt. Het decreet van 13 juli 1994 maakt het rechtsgeldig toekennen en het uitreiken, door de hogescholen of de examencommissies van de Vlaamse Gemeenschap, van een diploma van industrieel ingenieur bouwkunde, optie landmeten, juist wel mogelijk. Krachtens het besluit van 31 juli 1825 kunnen de houders van dat diploma worden beëdigd, wat niet het geval is voor de houders van de door de opgeheven besluiten beoogde diploma's.

In zoverre verzoekers zouden bedoelen dat hun belang gelegen is in het behouden van de in de opgeheven besluiten geregelde examens, gaat het om een ongeoorloofd belang. De Raad van State heeft immers geoordeeld dat het feit dat die examens nog worden georganiseerd, een onwettigheid oplevert.

De derde verzoeker moet zijn werkelijke hoedanigheid verduidelijken. Is hij effectief een leerling-meetkundige-schatter van onroerende goederen, dan moet hij die hoedanigheid specifiek toelichten.

Wat de vierde verzoeker betreft, wordt verwezen naar «overweging B.3.3 van het arrest nr. 81/94 van 1 december 1994».

A.3.2. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen vestigingsvoorwaarden en de wetgeving op de academische graden. De federale bevoegdheid inzake vestigingsvoorwaarden sluit onder meer de bevoegdheid in om regels vast te stellen inzake toegang tot bepaalde beroepen of de oprichting van handelsvestigingen, om algemene regels of bekwaamheidseisen voor te schrijven in verband met de uitoefening van sommige beroepen en om beroepstitels te beschermen. Tot de wetgeving op de academische graden, die deel uitmaakt van de onderwijswetgeving, behoren de regels betreffende het verkrijgen van diploma's of academische graden. Wanneer men de toegang tot een beroep afhankelijk stelt van het behalen van een diploma of academische graad, wordt een vestigingsvoorwaarde ingesteld.

Het toekennen van de graad en het diploma van industrieel ingenieur bouwkunde, optie landmeten, door een hogeschool of door de bevoegde examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, is een onderwijsaangelegenheid, zodat de Vlaamse Gemeenschap ter zake bevoegd is.

Het diploma bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 mei 1936 is dus voor de Vlaamse Gemeenschap ook het diploma van industrieel ingenieur bouwkunde, optie landmeten; hetzelfde geldt voor het diploma bedoeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 18 mei 1936 en in artikel 3 van het koninklijk besluit van 22 november 1939, alsmede in de verdere uitvoeringsbesluiten van die besluiten.

Het is in dit licht dat de inleidende zin van artikel 353 van het decreet van 13 juli 1994 moet worden begrepen : de voornoemde besluiten zijn voor de Vlaamse Gemeenschap opgeheven met betrekking tot de daarin vermelde diploma's, dus in zoverre ze te maken hebben met de onderwijsbevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. De federale bevoegdheid inzake vestigingsvoorwaarden wordt derhalve onaangeroerd gelaten.

Memorie van antwoord van de verzoekers

A.4.1. De door de Vlaamse Regering aangehaalde rechtspraak betreffende de onwettigheid van de door het decreet van 13 juli 1994 opgeheven besluiten heeft betrekking op zelfstandige meetkundigen en niet op meetkundigen-ambtenaren, zodat ze voor deze zaak irrelevant is.

Verder maakt de Vlaamse Regering geen melding van de wet van 6 augustus 1993, naar luid waarvan het koninklijk besluit van 31 juli 1825 wordt opgeheven op de dag van inwerkingtreding van een koninklijk besluit tot regeling van het beroep van meetkundige-schatte van onroerende goederen, namelijk het koninklijk besluit van 18 januari 1995, dat overigens verwijst naar bepaalde besluiten die door de bestreden bepaling werden opgeheven. De verzoekende partijen hebben dus belang bij het bestrijden van een bepaling waardoor die besluiten, die hun beroep reglementeren, worden opgeheven en die aldus tot gevolg heeft een juridisch vacuüm te creëren. Men kan zich overigens de vraag stellen wat het nut is besluiten op te heffen die elke rechtskracht hebben verloren.

A.4.2. De derde verzoeker, die leerling-meetkundige-schatte is en cursussen op dat gebied heeft gevolgd, heeft de bedoeling meetkundige-schatte van onroerende goederen te worden, en heeft dus belang bij de aanvechting van de bestreden bepaling. Voor het overige kan worden verwezen naar het arrest nr. 81/94 van het Hof. Uit dat arrest blijkt dat de eerste en vierde verzoeker belang hebben om de vernietiging van de bestreden bepalingen te vragen. Die rechtspraak is tevens van toepassing op de tweede en derde verzoeker.

A.4.3. De desbetreffende besluiten verbinden het dragen van de titel van meetkundige-schatte van onroerende goederen of van mijnmeter aan het bezitten van een diploma of aan het slagen voor een examen dat recht geeft op dat diploma. Aldus wordt de toegang tot het beroep en niet een onderwijsaangelegenheid geregeld. De rechtspraak van het Hof (arrest nr. 81/94) is hier op analoge wijze van toepassing.

Memorie van antwoord van de Ministerraad

A.5.1. Het koninklijk besluit van 31 juli 1825 is opgeheven met ingang van 7 maart 1985. Sedert die datum zijn de besluiten van 18 en 19 mei 1936 niet meer onwettig. Krachtens de rechtspraak van het Hof van Cassatie moet een reglementaire bepaling niet noodzakelijk de wettelijke bepaling vermelden waarop zij is gebaseerd, en maakt het vermelden van een wetsbepaling die niet de basis uitmaakt van de reglementsbepaling, die laatste bepaling niet ongeldig indien een andere wetsbepaling bestaat die op objectieve wijze de grondslag van de reglementsbepaling vormt. *In casu* vinden de bepalingen hun wettelijke grondslag in de wet van 1 maart 1976, die de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van de intellectuele dienstverlenende beroepen regelt. Die besluiten bevatten immers bepalingen die betrekking hebben op de toegang tot het beroep van landmeter-schatte van onroerende goederen, dat gereguleerd is ter uitvoering van die wet. De onwettigheid van die besluiten heeft derhalve opgehouden te bestaan. De verzoekende partijen hebben dus belang bij de vernietiging van een bepaling die ertoe strekt die besluiten op te heffen.

A.5.2. De reglementsbepalingen, beoogd door de bestreden opheffingsbepaling, regelen niet de toegang tot het onderwijs maar wel de toegang tot het beroep. Dit vloeit ook voort uit de leer van het arrest nr. 81/94 van 1 december 1994 van het Hof.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepaling

B.1. Verzoekers vechten artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van de Vlaamse

Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap aan. Die bepaling luidt :

« De bepalingen van de volgende besluiten, zoals tot op heden gewijzigd, worden opgeheven voor zover zij niet behoren tot de bevoegdheidssfeer van de federale overheid :

1° het koninklijk besluit van 18 mei 1936 - beroep van meetkundige-schatteer van onroerende goederen;

2° het koninklijk besluit van 18 mei 1936 - wijzigingen aan de bepalingen betreffende het uitoefenen van het beroep van meetkundige-schatteer van onroerende goederen;

3° het ministerieel besluit van 19 mei 1936 - meetkundige schatteer - programma van het examen;

4° het koninklijk besluit van 22 november 1939 - regeling van het voeren van de titel en van het uitoefenen van het beroep van mijnmeter;

5° het ministerieel besluit van 4 december 1939 getroffen ter uitvoering van het koninklijk besluit d.d. 22 november 1939 tot regeling van het voeren van de titel en van het uitoefenen van het beroep van mijnmeter;

6° het besluit van de Regent van 25 oktober 1946 meetkundige-schatteer van onroerende goederen - duur van de proeftijd;

7° het besluit van de Regent van 25 oktober 1946 meetkundige-schatteer van onroerende goederen - vrijstelling van de schiftingsproef;

8° het besluit van de Regent van 10 januari 1947 meetkundige-schatteer van onroerende goederen - splitsing van de eerste technische proef;

9° het besluit van de Regent van 16 juni 1947 - enige proef ten behoeve van zekere gediplomeerden, ter verkrijging van het diploma van meetkundige-schatteer van onroerende goederen; ».

B.2. De bestreden bepaling maakt deel uit van een geheel van maatregelen van herstructurering van het hogeschoolse onderwijs en van herinrichting van de studies in dat onderwijs, onder meer wat de studiegebieden en de te verlenen graden betreft, waaronder die van industrieel ingenieur bouwkunde, optie landmeten.

De besluiten bedoeld in de aangevochten bepaling hebben betrekking op de functies van meetkundige-schatteer van onroerende goederen en van mijnmeter. Zij maken, enerzijds, het dragen van de titel van meetkundige-schatteer van onroerende goederen en van mijnmeter afhankelijk van het slagen voor een examen waarvan ze de toelatingsvoorwaarden, het programma en de modaliteiten bepalen, en leggen, anderzijds, een aantal voorwaarden voor de uitoefening van die beroepen op.

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen

B.3. De verzoekers R. Van de Velde en J. Haegdorens voeren hun hoedanigheid van ambtenaar-meetkundige-schatter van onroerende goederen en van mijnmeter aan. In die hoedanigheid hebben zij belang bij de aanvechting van bepalingen die een ongunstige weerslag kunnen hebben op het recht tot het dragen van de titel en op de uitoefening van het beroep van meetkundige-schatter van onroerende goederen en van mijnmeter.

B.4. Verzoeker Liesenborghs is leerling-meetkundige-schatter van onroerende goederen. Hij heeft in die hoedanigheid belang bij het aanvechten van de opheffing van de besluiten die de verwerving van de titel van meetkundige-schatter van onroerende goederen en de uitoefening van dat beroep betreffen, maar niet bij het aanvechten van de opheffing van de besluiten die de verwerving van de titel en de uitoefening van het beroep van mijnmeter betreffen. Zijn beroep is slechts ontvankelijk voor zover het is gericht tegen artikel 353, 1°, 2°, 3°, 6°, 7°, 8° en 9°, van het decreet van 13 juli 1994.

B.5. De Nationale Vereniging van Meetkundige Schatters is een vereniging zonder winstoogmerk die luidens artikel 3 van haar statuten « de wettelijke erkenning van het beroep van landmeter, meetkundige-landmeter, meetkundige-schatter van onroerende goederen, en van mijnlandmeter » als maatschappelijk doel heeft, alsmede « de verdediging van de volstrekte vrijheid tot het uitoefenen van het beroep ». Gelet op die omschrijving van het maatschappelijk doel is het beroep van de Nationale Vereniging van Meetkundige Schatters ontvankelijk.

B.6. De opgeworpen excepties worden verworpen.

Ten aanzien van de exceptie van niet-ontvankelijkheid gegrond op de onwettigheid van de door de bestreden bepaling opgeheven besluiten

B.7. De Vlaamse Regering werpt nog een exceptie van niet-ontvankelijkheid op, afgeleid uit de door het Hof van Cassatie en de Raad van State vastgestelde onwettigheid van bepaalde door de bestreden bepaling opgeheven besluiten. Die onwettigheid zou tot gevolg hebben dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het aanvechten van die bepaling of dat hun belang

ongeoorloofd is.

B.8. Luidens artikel 159 van de Grondwet passen de hoven en rechtbanken de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten alleen toe in zoverre zij met de wetten overeenstemmen. Een rechterlijke beslissing die met toepassing van dat artikel een besluit onwettig verklaart, heeft evenwel geen algemene draagwijdte, maar geldt slechts in het kader van het geschil waarbinnen de wettigheidscontrole wordt uitgevoerd en tussen de erbij betrokken partijen. Die beslissing doet het besluit bijgevolg niet uit de rechtsorde verdwijnen. Er kan niet worden vooruitgelopen op latere rechterlijke beslissingen omtrent de wettigheid van de in de bestreden bepaling opgesomde besluiten.

Uit wat voorafgaat volgt dat een vroegere onwettigverklaring van een besluit met toepassing van artikel 159 van de Grondwet het belang dat partijen hebben bij het aanvechten van een bepaling die zulk een besluit zou opheffen, niet doet verdwijnen.

De opgeworpen exceptie gesteund op de onwettigheid van die besluiten wordt verworpen.

Ten gronde

B.9. Artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van 13 juli 1994 heft de bepalingen van de erin vermelde besluiten op « voor zover zij niet behoren tot de bevoegdheidssfeer van de federale overheid ».

B.10. Naar luid van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, is alleen de federale overheid bevoegd voor de vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de bevoegdheid van de gewesten voor de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme.

De aan de federale wetgever toegewezen aangelegenheid inzake vestigingsvoorwaarden sluit onder meer de bevoegdheid in om regels te stellen inzake de toegang tot bepaalde beroepen, algemene regels of bekwaamheidseisen te stellen in verband met de uitoefening van sommige

beroepen en om beroepstitels te beschermen.

B.11. De bij het bestreden artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van 13 juli 1994 opgeheven besluiten regelen aspecten van de toegang tot en de uitoefening van het beroep van landmeter, meetkundige-schatter van onroerende goederen of mijnmeter.

De bestreden opheffingsbepaling is aangetast door materiële bevoegdheidsoverschrijding, vermits vestigingsvoorwaarden, behalve inzake toerisme, een exclusief federale bevoegdheid zijn gebleven. De toevoeging van « voor zover zij niet behoren tot de bevoegdheidssfeer van de federale overheid » is in dit verband niet werkzaam. Immers, de gemeenschappen hebben ter zake geen enkele bevoegdheid; daarenboven leidt een dergelijk voorbehoud ertoe de rechterlijke of administratieve rechter ermede te belasten zelf te beoordelen of een wettelijke bepaling de bevoegdheidsverdeling eerbiedigt. Die toevoeging kan er dan ook niet toe leiden dat het in bedoeld artikel 353, 1° tot 9°, bepaalde bestaanbaar zou zijn met de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten.

B.12. Het enig middel is gegrond.

Om die redenen,

het Hof

vernietigt artikel 353, 1° tot 9°, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 21 december 1995.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève